

Charter Amsterdamse Wijkaanpak 2008-2018

Ontwerp en realisatie – Artvark Design
Katrien Mulder – Fotografie

Charter Amsterdamse Wijkaanpak 2008-2018

Betreft de aanpak van de vijf wijken:

- Wijk Amsterdam Noord, met de buurten Nieuwendam-Noord, Oud Noord (Vogelbuurt/ Van der Pekbuurt) en De Banne in stadsdeel Amsterdam Noord;
- Wijk West binnen de ring, met de buurten in stadsdeel Bos en Lommer en in het noordelijk deel van stadsdeel De Baarsjes;
- Wijk Westelijke Tuinsteden, met de buurten Slotermeer Noord-Oost en Slotermeer Zuid-West in stadsdeel Geuzenveld/Slotermeer; Overtoomse Veld in stadsdeel Slotervaart en Osdorp Midden in stadsdeel Osdorp;
- Wijk Amsterdam Oost, met de Transvaalbuurt in stadsdeel Oost/Watergraafsmeer en de Indische buurt in stadsdeel Zeeburg;
- Wijk Amsterdam Zuidoost, met de EGK-buurt in stadsdeel Amsterdam Zuidoost.

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amsterdam, handelend als bestuursorgaan van de gemeente Amsterdam, namens hen, maar onder voorbehoud van goedkeuring door de Gemeenteraad.

De wethouder Wijkaanpak
Tjeerd Herrema

mede namens het Bestuurlijk Team Grotestedenbeleid/Wijkaanpak;

de voorzitter van stadsdeel Amsterdam Zuidoost
Elvira Sweet

de voorzitter van stadsdeel Osdorp
Marjo Teulings

de portefeuillehouder wijkaanpak van stadsdeel Zeeburg
Fatima Elatik

de voorzitter van stadsdeel Oost/Watergraafsmeer
Martin Verbeet

de voorzitter van stadsdeel Amsterdam Noord
Rob Post

de voorzitter van stadsdeel Slotervaart
Ahmed Marcouch

de voorzitter van stadsdeel Geuzenveld/Slotermeer
Robin de Bood

de voorzitter van stadsdeel Bos en Lommer
Jeroen Broeders

de portefeuillehouder wijkaanpak van stadsdeel De Baarsjes
Ab Cherribi

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie
drs. Ella Vogelaar

mede namens

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw dr. G. ter Horst

staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerk

minister voor Jeugd en Gezin
Mr. A. Rouvoet

minister van Justitie
Dr. E.M.H. Hirsch Ballin

minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Mevrouw G. Verburg

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Dr. R.H.A. Plasterk

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw S.A.M. Dijkma

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mr. J.P.H. Donner

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
De heer A. Aboutaleb

minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dr. A. Klink

staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Mevrouw dr. M. Bussemaker

handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden.

Preambule

De afgelopen jaren is hard gewerkt om de problemen in de aandachtswijken te verminderen. In de meeste van deze wijken is de kwaliteit van de woningvoorraad en de woonomgeving er zichtbaar op vooruitgegaan. De sociaal-economische positie van de bewoners is veel minder vooruitgegaan of zelfs achteruitgegaan. Ondanks alle maatregelen op fysiek en sociaal gebied zijn de huishoudens aan de onderkant van de maatschappelijke ladder niet in staat geweest hierop te stijgen.

Complexe maatschappelijke problemen als schooluitval, een eenzijdige woonvoorraad en een verloederde leefomgeving met weinig mogelijkheden om sociale contacten te leggen, hoge (jeugd)werkloosheid, een gebrekkige inburgering van nieuwkomers en achterblijvende emancipatie en participatie, weinig werkgelegenheid in de buurt, ontoereikende jeugdzorg, gezondheidsachterstanden, criminaliteit en gevoelens van onveiligheid komen in sommige wijken veelvuldig en naast elkaar voor. Juist deze veelheid aan problemen veroorzaakt de hardnekkigheid van de problematiek in deze wijken. Alleen een langdurige, samenhangende inzet van preventieve, curatieve en repressieve maatregelen kan het verschil maken.

Met de ondertekening van dit charter leggen wij, ondertekenaars namens rijk en gemeente, de volgende gezamenlijke missie vast voor de Amsterdamse Wijkaanpak:

Alle buurten halen straks het 'Normaal Amsterdams Peil' (NAP), de gemiddelde waarden in de stad op de thema's van de wijkaanpak.

Hierbij vinden wij het gezien de risico's en nadelen van de negatieve uitschieters zaak dit doel zo snel mogelijk te bereiken in de in 2007 aangewezen wijken en buurten. De mensen in de buurten moeten (weer) in zichzelf, in elkaar en in hun buurt kunnen geloven, en trots zijn op hun buurt en hun buren. Amsterdam concretiseert de doelstellingen over de te bereiken resultaten in de wijkaanpak en de hierbij betrokken thema's aan de hand van de nulmeting die in 2007 is uitgevoerd (De staat van de aandachtswijken O+S oktober 2007), zodat smart doelstellingen ontstaan. Deze worden voor 1 januari 2009 in overleg met het rijk opgenomen in het charter.

Onze focus ligt op de 17 buurten van de Amsterdamse wijkaanpak en op het investeren in de mensen die daar wonen. Voor deze buurten gaat het om het op peil brengen van het basisniveau van leefbaarheid, veiligheid, voorzieningen, stedelijke vernieuwing en buurteconomie, en voor de bewoners om participatie in de aanpak, het 'erbij horen en meedoen', versterking van het pedagogisch klimaat, sociale herovering (waar nodig achter de voordeur) en sociale stijging (= werken en meedoen).

Belangrijke derde programmalijn in de Amsterdamse wijkaanpak is 'krachtige uitvoering'. Wij willen met elkaar de omslag van beleid naar uitvoering maken. Dit gebeurt onder meer door de inzet van de beste mensen in de buurt om kansen en problemen van onderop aan te pakken, direct vanuit de behoeften en inzichten van de bewoners en werkers in de buurt.

Wij onderschrijven de noodzaak van extra investeringen en maatregelen naast voortzetting en versterking van succesvolle lopende programma's. De Amsterdamse wijkaanpak is nadrukkelijk een extra investering in de buurten om de dominante problematiek versneld en geïntensiveerd aan te pakken bovenop de middelen die rijk en gemeente in hun reguliere investeringsprogramma's inzetten voor aanpak van de bovenmaatse specifiek grootstedelijke opgave.

Wij gaan de komende 10 jaar samen aan de slag om de missie van de Amsterdamse wijkaanpak te realiseren. Met dit charter verklaren wij, Amsterdam en rijk, dat we er samen, als bondgenoten alles aan zullen doen om de ambities te realiseren die in dit charter en de uitvoeringsplannen van gemeente en stadsdelen zijn neergelegd. We spreken onszelf en elkaar aan op het inzetten van een effectief instrumentarium en blijven daarover met elkaar in gesprek. Wijkaanpak is werk in uitvoering en vraagt een lange adem.

De ambities en doelstellingen voor de komende twee jaar zijn uitgewerkt in de Buurtuitvoeringsprogramma's en het Amsterdams Uitvoeringsprogramma. Het charter verwijst daarom expliciet naar deze programma's. Ze zijn tot stand gekomen in overleg met bewoners en partners, zoals corporaties, maatschappelijke organisaties, schoolbesturen en bedrijfsleven.

De basis voor de vitale coalities op rijks-, stedelijk en buurniveau en hun buurtuitvoeringsplannen werd gevormd door vastgestelde buurtactieplannen van de stadsdelen Amsterdam Noord (Amsterdam Noord); Bos en Lommer en De Baarsjes (West binnen de ring); Geuzenveld/Slotermeer; Slotervaart en Osdorp (Westelijke Tuinsteden); Oost/Watergraafsmeer en Zeeburg (Amsterdam Oost) en Amsterdam Zuidoost (Amsterdam Zuidoost). Samen met de nota Krachtige Mensen, Krachtige Buurten, Krachtige Uitvoering vormen de buurtactieplannen het fundament van de Amsterdamse wijkaanpak.

Op basis van dit fundament bouwen wij dóór aan de wijkaanpak. Elke twee jaar werkt Amsterdam de plannen concreet uit in buurtuitvoeringsprogramma's en het gezamenlijke uitvoeringsprogramma voor de volgende periode.

Ook het charter stellen wij bij wanneer blijkt dat de missie vraagt om andere oplossingen.

1 Vitale coalities

Amsterdam en het rijk als partners

Amsterdam en het rijk hebben elkaar nodig voor de wijkaanpak, en sluiten daarom een vitale coalitie. Amsterdam en het rijk streven naar een inspirerende vorm van samenwerking. We spreken een flexibele vorm van overleg af, waarin we de voortgang van de wijkaanpak en de noodzakelijke randvoorwaarden kunnen bespreken. Daarbij zullen Amsterdam en het rijk regelmatig vanuit concrete casussen expertise en capaciteit inzetten om tot creatieve oplossingen te komen voor problemen die zich voordoen en daarmee de ruimtes opzoeken binnen de bestaande wet- en regelgeving. We zetten op versterking van de uitvoering door ontschotting van middelen. Indien nodig zal ook worden gekeken naar de mogelijkheid tot verruiming van regelgeving.

Bewoners als partner

Gezamenlijke ambitie

Zowel bij het vaststellen van doelstellingen op buurt en/of wijkniveau als bij uitvoering en de beoordeling van de voortgang worden bewoners en ondernemers betrokken. Bij bewonersparticipatie is er extra aandacht voor moeilijk bereikbare groepen, jongeren en bewoners met beperkingen.

Inzet Amsterdam

- Amsterdam zal structureel en duurzaam in gesprek gaan of blijven met de bewoners van en ondernemers in de wijken. Deze andere manier van communicatie (agendavormend in plaats van reactief) moet in Amsterdam de komende jaren een duidelijke plaats krijgen. De bestaande infrastructuur en de bewonersorganisaties in Amsterdam gaan een belangrijke rol vervullen in deze te maken slag; daarbij zullen de coalitiepartners in de buurten juist ook inzetten op nieuwe manieren om initiatieven en participatie van bewoners en gebruikers te genereren.
- Amsterdam zal binnen projecten (groen, schoon, heel, veilig en prettig samenleven) gericht geld vrijmaken voor de actieve participatie (ontwerpateliers, meebeheren, buurtbudgetten, bewonersprojecten, empowerment).
- Amsterdam zal bewoners- en andere organisaties de ruimte bieden om zelf met initiatieven te komen binnen het proces van de wijkaanpak (experimenteeruimte).
- Amsterdam streeft er naar bij het uiteindelijke financiële beeld 10% van het gemeentelijk budget voor de wijkaanpak vrij te spelen ten behoeve van bewonersondersteuning en/of bewonersinitiatieven.

Inzet rijk

- Het rijk stelt in 2008 € 2,9 miljoen beschikbaar voor bewonersparticipatie en bewonersinitiatieven. In 2009 zal afhankelijk van besluitvorming in de Tweede Kamer minimaal een vergelijkbaar bedrag beschikbaar komen.

Andere partners

Gezamenlijke ambitie

Ruimte bieden aan organisaties op buurt, wijk en stedelijk niveau om medeverantwoordelijkheid te dragen voor de wijkaanpak.

Inzet Amsterdam

- Ontwikkelen van coalities op buurniveau, ter uitvoering van de buurtuitvoeringsprogramma's
- Aanstellen en opleiden van programmamanagers/stadsmariniers en uitvoeringsorganisaties voor de Buurtuitvoeringsprogramma's.
- Ontwikkelen van gezamenlijke sturing van stad, stadsdelen en corporaties voor gemeenschappelijke onderdelen in de uitvoering.
- Verder ontwikkelen en benutten van de coalitie met de Hogeschool van Amsterdam/Universiteit van Amsterdam (HvA/UvA).

Inzet rijk

- Het rijk (WWI) faciliteert een landelijke alliantie die ondersteuning biedt aan de lokale coalities in de wijken. Het betreft partijen uit het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven die een bijdrage willen leveren aan het aanpakken van de wijkproblematiek. Het rijk vormt met deze organisaties een landelijke alliantie waarmee zij afspraken maakt over concrete inzet in de 40 wijken (kennis, investeringen of (pilot) activiteiten). Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de logistiek, infrastructuur en achterban van deze partijen. Het rijk is een makelaar tussen gemeente en de partners.
- Twee keer per jaar organiseert het rijk (WWI) een landelijk evenement voor alle betrokken partijen. Doel is kennisuitwisseling en een podium bieden aan alle betrokkenen.
- Samen met de brede alliantie sport biedt het rijk (WWI) ondersteuning aan lokale initiatieven gericht op het bevorderen van sport en bewegen.
- Het rijk (WWI) legt ook een verbinding naar bedrijven die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen initiatieven in de wijken ondersteunen of voornemens zijn dit te doen. Het rijk zal hiertoe goede voorbeelden uitdragen en stimuleren.

Experimenten

Amsterdam en het rijk zullen onderstaande experimenten in nauwe samenwerking verder uitwerken en uitvoeren. Ze maken deel uit van het programma van het rijk om experimenteerruimte te creëren voor gemeenten om innovatieve en onorthodoxe aanpakken mogelijk te maken waarmee op bepaalde terreinen de voor de uitvoering benodigde doorbraken worden geforceerd.

1. Samenhang en integraliteit

Amsterdam wil in een pilot ervaring opdoen met het realiseren van een sluitende aanpak voor de leeftijdsgroep 0-4 jaar. Uitgangspunt is een geïntegreerde basisvoorziening, waarin kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en voorscholen samenwerken aan ontwikkelingsstimulering van jonge kinderen. Door de combinatie van voorschoolse educatie en opvang wil Amsterdam segregatie tegengaan.

Er is interesse vanuit Bos en Lommer en Zuidoost om deel te nemen aan het experiment. De definitieve keuze voor de deelname vanuit de wijken zal worden gemaakt bij uitwerking van het experiment.

2. Bewoners

Amsterdam wil samen met het rijk experimenten starten om bewonersparticipatie en bewonersinitiatieven te bevorderen.

De experimenten zijn onderdeel van het gezamenlijke uitvoeringsprogramma en worden uitgevoerd in alle wijken van de wijkaanpak.

3. Slagkracht in de wijk

Amsterdam neemt deel aan het experiment vanuit het gezamenlijke uitvoeringsprogramma. Het experiment wordt uitgevoerd in alle wijken van de wijkaanpak. De Amsterdamse deelname betreft de krachtige uitvoering. Een effectieve wijkaanpak staat of valt met het vermogen om slagkracht te organiseren. De problemen in deze wijken zijn zo complex, dat oplossingen vanuit de vertrouwde kokers niet meer volstaan. De zwaarste problemen vragen om de beste mensen in de wijken en vitale lokale coalities.

4. Slagkracht achter de voordeur

Amsterdam neemt deel aan het experiment vanuit het gezamenlijke uitvoeringsprogramma. De 'Achter de voordeuraanpak' wordt uitgevoerd in alle wijken van de wijkaanpak. Amsterdam draagt expertise bij vanuit het ontwikkelingstraject van de 'Achter de voordeuraanpak' in alle stadsdelen. Deze aanpak richt zich op het bereiken van niet-zelfredzame huishoudens door de inzet van bewonersadviseurs. Doel is het zekerstellen dat die huishoudens krijgen waar ze recht op hebben en sociale stijging kunnen doormaken. Volgens diverse onderzoeken bereiken de Amsterdamse bewonersadviseurs inwoners die ondanks meervoudige problemen, geen

gebruik kunnen en/of willen maken van de reguliere instanties voor zorg en dienstverlening. Het belang van Amsterdam is de ontwikkeling van de onderdelen doorzettingsmacht (drang en dwang) en het opheffen van belemmeringen bij gegevensuitwisseling tussen hulpverleners op grond van reglementen (ook van uitvoerende instanties zelf) over privacybescherming.

5. Opheffen bureaucratische structuren

Amsterdam en het rijk zullen nader overleg voeren over de verdere uitwerking van dit experiment en de Amsterdamse deelname hieraan. Doelstellingen zijn het verminderen van de regeldruk voor overheden, ondernemers en burgers, en het aanbrengen van een verschuiving bij de aanpak van problemen van incidentele projecten naar structurele effectieve oplossingen. Zie ook paragraaf 2.3., werkgelegenheid en ondernemerschap.

6. De gezonde wijk

Amsterdam zal in overleg met de ministeries VROM/WWI en VWS een voorstel doen voor uitwerking van het experiment de gezonde wijk. De gezonde wijk is een concept waarbij via een integrale aanpak gericht op leefomgeving, geïntegreerde eerstelijnszorg en preventieprogramma's mensen gestimuleerd worden zo gezond mogelijk te leven. Onderdeel daarvan is dat de wijk zo ingericht wordt dat dagelijkse beweging vanzelfsprekend is. De aanpak heeft als doel de gezondheidsverschillen tussen de Amsterdamse wijken te verkleinen.

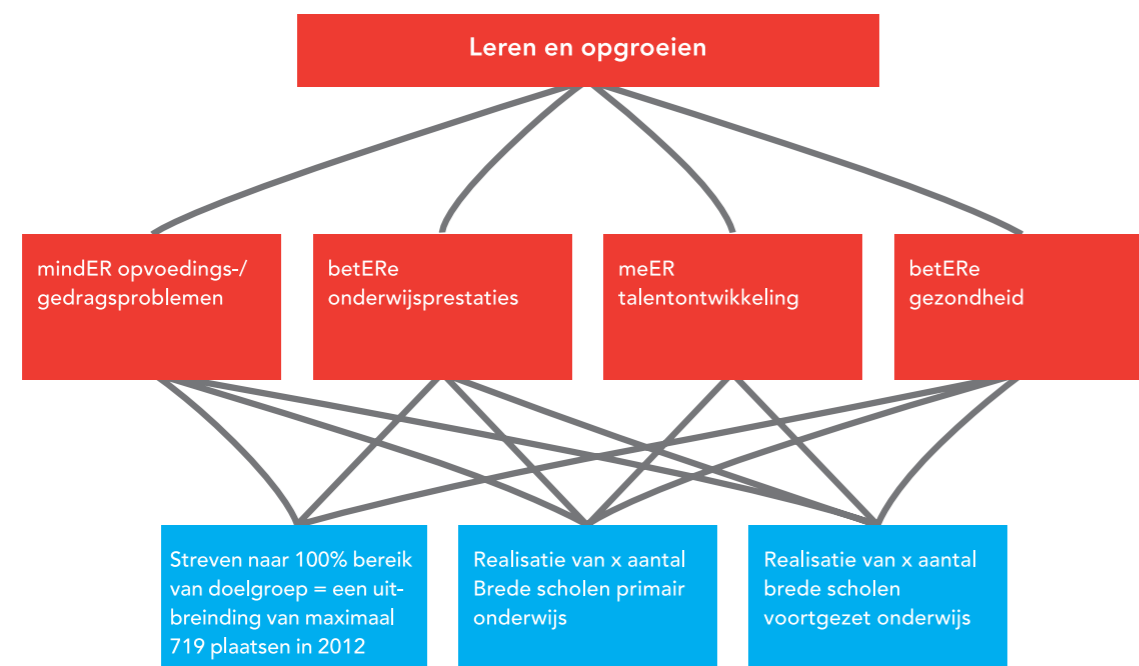
Geuzenveld/Slotermeer heeft interesse om deel te nemen aan het experiment. De definitieve keuze voor de deelname vanuit de wijken zal worden gemaakt bij uitwerking van het experiment.

2 De gezamenlijke ambities per thema

2.1 Leren en opgroeien (pedagogisch klimaat)

Gezamenlijke ambitie

Kinderen groeien gezond en veilig op, vanuit een solide basis. Ze doen mee, horen erbij, worden in staat gesteld zich optimaal te ontplooiën, met zelfredzaamheid als resultaat. We willen het pedagogisch klimaat in de gekozen wijken aanzienlijk verbeteren. We investeren zeer intensief in kinderen en hun ouders. We willen alle doelgroepkinderen in de krachtwijken een plaats op de Voorschool bieden. We streven naar 100% bereik van de doelgroep. De omvang van de doelgroep in de buurten van de wijkaanpak is geschat op 2.876 doelgroepeuters van 2,5 en 3 jaar. Het gaat om een uitbreiding van maximaal 719 plaatsen (25% extra) in 2012. Alle scholen bieden kwalitatief goed en uitdagend onderwijs. Leerkrachten en schooldirecteuren krijgen meer gelegenheid om hun tijd te besteden aan het onderwijs. De onderwijsprestaties in relatie tot talent en arbeidsmarkt worden beter. Het schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten neemt drastisch af. Jongeren tot 23 jaar zitten op school of in een leer-/werktraject. We bieden alle kinderen en jongeren toegang tot een goed aanbod van naschoolse activiteiten gericht op brede talentontwikkeling (sport/cultuur). Ouders worden ondersteund bij de opvoeding en aangesproken op verantwoordelijkheid. Daarnaast is een effectieve doorzettingsmacht nodig van de gemeentelijke overheid naar gezinnen en naar ketenpartners die hun rol naar kinderen (nog) niet of onvoldoende waarmaken. Preventie van uitval in de jeugdketen is een belangrijke doelstelling.

Inzet Amsterdam

- Amsterdam concretiseert de lopende afspraken met de schoolbesturen in Jong Amsterdam en convenanten voortijdig schoolverlaten/zeer zwakke scholen. Hierover vindt overleg met het rijk plaats. De Onderwijsinspectie zal voor zover dit past binnen haar wettelijke taken en bevoegdheden, of nadere afspraken in convenanten, jaarlijks op de gemaakte afspraken tussen de schoolbesturen, rijk (OCW) en de gemeente Amsterdam toezien. Het rijk (OCW) en Amsterdam gaan in overleg over de mogelijkheden van sancties bij het niet nakomen van de afspraken.
- Amsterdam werkt aan de herijking van het sociaal domein – met het accent op jeugd – met als doel het effectiever gebruiken van de aanzienlijke bedragen die worden geïnvesteerd in het sociale domein teneinde een samenhangend antwoord te geven op de belangrijkste maatschappelijke vraagstukken in de stad. De veranderingen vormen een wezenlijk element in het gezamenlijke uitvoeringsprogramma en worden met voorrang geïmplementeerd in alle wijken van de wijkaanpak.

- Uiterlijk in 2011 zijn in alle stadsdelen Ouderkindcentra gerealiseerd (Amsterdamse invulling Centra voor Jeugd en Gezin). Inzet is ook om waar nodig in aanvulling op het standaardpakket opgroei- en opvoedaanbod extra te investeren in de krachtwijken.
- Amsterdam investeert aanzienlijk in de realisatie van basisvoorwaarden waaraan voldaan moet zijn om kinderen/jongeren volwaardig te laten opgroeien en voorbereiden op volwassenheid (basis op orde).
- Amsterdam sluit een convenant met de schoolbesturen primair onderwijs, waarin overeengekomen wordt dat in 2010, naar het oordeel van de Onderwijsinspectie, er geen (zeer) zwakke basisscholen meer zijn in Amsterdam.
- Amsterdam zet zich in, dat kinderen van ouders in trajecten inburgering of scholing, participatie via het recht op kinderopvang voorschoolse educatie krijgen (ook als ouders uitvallen of tussentijds op aansluiting trajecten wachten).
- Amsterdam versterkt de leerplicht- en RMC-functie om schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten te verminderen.
- Amsterdam intensificeert het traject Stadsregio Amsterdam over de aanpak van multiprobleemgezinnen. De aandacht gaat naar ernstig overlastgevend multiprobleemgezinnen en is gericht op het tegengaan van de overlast, iedereen naar school en opvoedondersteuning.
- Amsterdam zal de doelstellingen van het sportplan met voorrang uitvoeren in de krachtwijken. Focus ligt op naschoolse sportactiviteiten (inzet combinatiefuncties), sporttraject risicojongeren, bewegen/overgewicht en inrichting speelruimten.
- Extra inspanningen voor het realiseren van brede scholen primair en voortgezet onderwijs voor de populatie uit de 17 buurten. De wijkarrangementen primair onderwijs worden op termijn uitgebreid tot een vrijetijdsaanbod voor alle kinderen van 4-12 jaar.
- Bij de eerstkomende aanpassing van het charter wordt vastgelegd welke afspraken worden gemaakt over de maatschappelijke stage en de relatie gezondheid en wijkaanpak.

Inzet rijk

- Het rijk wil, evenals Amsterdam, komen tot afrekenbare prestatieafspraken met de betrokken schoolbesturen. De Onderwijsinspectie zal, voor zover dit past binnen haar wettelijke taken en bevoegdheden, of nadere afspraken in convenanten, jaarlijks op de gemaakte afspraken tussen de schoolbesturen, rijk (OCW) en Amsterdam toezien. Het rijk (OCW) en Amsterdam gaan in overleg over de mogelijkheden van sancties bij het niet nakomen van de afspraken.
- Het rijk (SZW, OCW, VWS, J&G, WWI) ondersteunt Amsterdam bij de herijking van het sociaal domein, zowel om de resultaten elders te kunnen toepassen als om te bevorderen dat structurele financiële (rijks)middelen worden gebruikt voor bewezen, effectieve interventies in het sociaal domein.
- Het rijk zal een actieve rol vervullen bij het oplossen van knelpunten gedurende het proces om de Ouderkindcentra in Amsterdam versneld te realiseren.
- Het ministerie van OCW zal met Amsterdam genoemde opgaven, zoals praktisch/ervaringsgericht onderwijs voor specifieke doelgroepen (b.v. vakcolleges), mogelijkheden de doorstroom naar hogere onderwijsniveaus te bevorderen (2e kans/maatregelen zittenblijven en afstroom en stapelen onderwijs) bespreken en samen zoeken naar oplossingen.
- Het rijk heeft in het convenant 'Leerkracht van Nederland' met de sociale partners afspraken gemaakt over een betere beloning van leraren. Voor de leerkrachten primair onderwijs zijn landelijke afspraken gemaakt. Het rijk biedt de scholen voor voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs in Amsterdam (met de andere G4 steden en Almere) extra geld om meer leraren hoger te kunnen belonen, zowel in verband met de extra zware maatschappelijke taken van scholen – vooral als ze gelieerd zijn aan de leerlingenpopulatie uit de krachtwijken – als om te voorkomen het lerarentekort zich de komende jaren hier sterker dan elders doet gelden.
- Het rijk stimuleert door middel van een impuls combinatiefuncties op brede scholen voor cultuur en sport en zet zich in voor het oplossen van o.a. de CAO-problemen die momenteel dergelijke combinatiefuncties belemmeren. Hiertoe heeft het rijk een Taskforce opgericht die inmiddels gerapporteerd heeft over de belemmeringen en mogelijke oplossingen, en van het rijk een vervolgoedracht zal krijgen om zo de implementatie van de gegeven adviezen te faciliteren.

- Het rijk biedt vmbo-scholen en bve-instellingen de ruimte om te experimenteren met één programmatisch geïntegreerd traject van de bovenbouw vmbo van de basisberoepsgerichte leerweg tot en met het mbo-niveau 2. Het rijk legt de criteria vast in een ministeriële regeling.
- Het rijk (WWI, J&G, BZK) ondersteunt de gemeenten bij (o.a.) de wijkaanpak met de helpdesk privacy en geeft (juridisch) advies indien instanties tegen problemen aanlopen op het gebied van privacy en gegevensuitwisseling. Dit is van belang voor de uitvoering van de buurtuitvoeringsprogramma's op gebied van jeugd en gezin, maar ook bij de aanpak achter de voordeur (2.2) en het onderdeel veiligheid (2.5).
- Bij de eerstkomende aanpassing van het charter zal duidelijkheid zijn over de wettelijke verankering van het basismodel Centra Jeugd en Gezin (CJG). Om de regierol van de gemeente te versterken zal de minister voor Jeugd en Gezin in de wet de verplichting van gemeenten vastleggen om sluitende afspraken te maken met de organisaties die de taken uit het basismodel Centra voor Jeugd en Gezin uitvoeren en de jeugdketen in den brede. De afspraken die partijen verplicht worden te maken betreffen onder andere de coördinatie van zorg en het oplossen van mogelijke knelpunten in de coördinatie. De gemeente kan partijen aanspreken op het nakomen van de deze afspraken.
- De minister voor Jeugd en Gezin is voornemens in het wetsvoorstel Centra Jeugd en Gezin op te nemen dat het Integraal toezicht jeugd (ITJ) toezicht houdt op de sluitende afspraken die gemeenten ingevolge het wetsvoorstel moeten maken met partijen in de jeugdketen. Hoe het ITJ precies wordt ingericht is op dit moment onderwerp van gesprek. Het wetsvoorstel gaat voor de zomer in consultatie.
- Het rijk zal – conform de voornemens in het actieplan Overlast en Verloedering – het gemeentebestuur doorzettingsmacht verschaffen in die individuele gevallen waar de betrokken instanties niet slagen in een gezamenlijk hulptraject, zodat doorzettingsmacht naar die instanties nodig is.
- Het rijk heeft m.b.t. doorzettingsmacht richting gezinnen advies gevraagd aan de Raad van State. De vragen aan de Raad van State spitsen zich toe op een verkenning van de juridische mogelijkheden om opvoedingsondersteuning door burgemeesters dwingend op te kunnen leggen.
- Het rijk stelt in 2008 en 2009 jaarlijks € 1,7 miljoen extra beschikbaar, voor de uitbreiding van de Voorschool in de krachtwijken.
- Het rijk draagt bij in de kosten voor conciërges (aan schoolbesturen).
- Het rijk stelt extra middelen ter beschikking voor de vorming van Centra voor Jeugd en Gezin. Dit geld is nadrukkelijk bedoeld om het aanbod van licht pedagogische hulp te versterken.
- Het rijk zal vanuit de impuls 'brede school, cultuur en sport' middelen ter beschikking stellen voor combinatiefuncties.
- Het rijk zal door middel van een stimuleringsarrangement brede scholen primair onderwijs middelen beschikbaar stellen om de realisatie van multifunctionele onderwijsgebouwen in samenwerking met private partijen (zoals woningcorporaties en kinderopvangorganisaties) een stimulans te geven. De aanvraagprocedure wordt in 2008 bekend gemaakt.
- Bij de invoering van de nieuwe gewichtenregeling in het basisonderwijs wordt nog een completerend criterium geïntroduceerd. Dit criterium, gebaseerd op impulsgebieden, gebieden met relatief veel inwoners met een laag inkomen, zorgt ervoor dat de beleidsmatige effecten van de nieuwe gewichtenregeling voor de scholen in de G4 in totaal niet negatief zijn. Over de uitwerking van dit plan krijgen de scholen en gemeenten binnenkort informatie. In januari 2009 krijgen de scholen bericht of ze in een impulsgebied liggen. Dan kunnen ze bepalen wat de financiële effecten van de nieuwe regeling op middellange termijn zijn.

Experimenten

- Amsterdam ontwikkelt, ondersteund door OCW, een (vervolg-)experiment op het gebied van ontschotting op een brede school/Community Center. Dit sluit aan op het convenant ten behoeve van de realisatie van drie Community-Centers in Slotervaart dat op 17 januari 2008 is door bewindslieden uit het kabinet en Amsterdamse bestuurders is ondertekend. In het vervollexperiment wordt gebruik gemaakt van de opgedane ervaring op het gebied van samenwerking met partners in de wereld van welzijn, zorg, cultuur of sport.
- Amsterdam wil een pilot realiseren voor jongeren tussen 23-27 jaar door vooruitlopend op leerwerkplicht de RMC registratie en trajectbegeleiding mogelijk te maken voor de leeftijdsgroep > 23 jaar. Amsterdam bespreekt met het rijk (SZW, OCW) de mogelijkheden en de specifieke rol van het rijk bij de ondersteuning van de pilot.

2.2 Integratie en participatie (meedoen en sociale stijging)

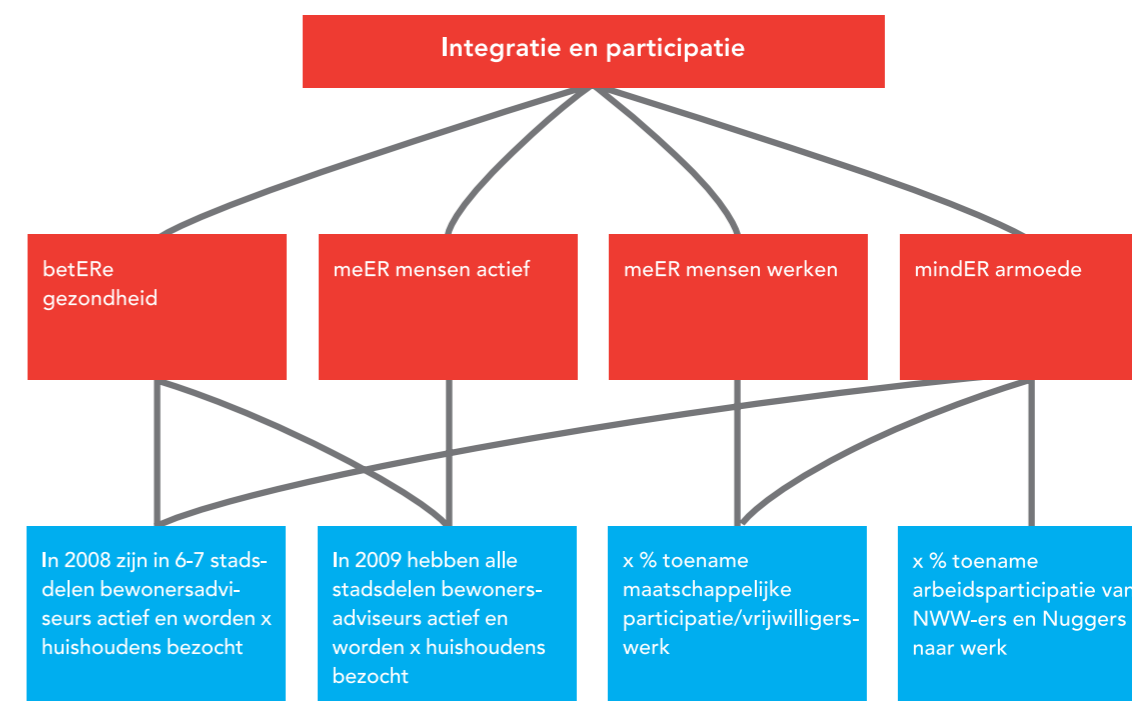
Gezamenlijke ambitie

Integreren is erbij horen en meedoen. Voor iedereen is van belang dat men de Nederlandse taal beheerst, werk heeft of anderszins sociaal actief is, en meedoet in het maatschappelijk leven. Van doorslaggevend belang voor de wijkaanpak is het (weer) zelfredzaam maken van inwoners die niet kunnen of willen meedoen. Persoons- en gezinsgericht maatwerk moet hen de kansen – en prikkels – bieden om zich te ontwikkelen tot geëmancipeerde deelnemers aan de samenleving. Hoofddoel is sociale stijging. Inburgering, scholing – vooral taal – en werk zijn hiervoor de ingrediënten. Andere maatschappelijke effecten die hiermee worden beoogd, zijn het verminderen van armoede, ten gunste ook van de koopkracht en wijkeconomie, en het verhogen van de arbeidsparticipatie, van groot belang ook voor de economie in de regio.

De integrale inzet op de onderkant van de arbeidsmarkt moet onafhankelijk zijn van de vraag onder welk uitkeringsregiem de betreffende inwoners vallen.

Inburgering is een samenspel van taaltrajecten, (specifieke) inburgeringcursussen en trajecten gericht op arbeidsparticipatie en maatschappelijke participatie. Het perspectief is een aanbod voor alle inburgeringskandidaten van zg. duale inburgeringsprogramma's. In de wijkaanpak zal een belangrijke bijdrage worden geleverd aan de toename van het aanbod van deze duale programma's.

Integreren is een tweezijdig proces van immigrant en ontvangende samenleving. Oude en nieuwe Amsterdammers maken samen de stad en de wijk. Daarom zal er intensief worden ingezet op programma's om duurzame sociale verbindingen tussen de verschillende etnische identiteiten te maken. Amsterdam onderschrijft het belang van de kabinetsdoelstelling om tot meer duale inburgeringsprogramma's te komen. In de wijkaanpak zal een belangrijke bijdrage worden geleverd aan de toename van het aanbod van deze duale programma's. Het streven is om daarbij aan te sluiten bij de kabinetsdoelstelling om tot 80% duale programma's in 2011 te komen.

Inzet Amsterdam

- De inzet van Amsterdam is primair gericht op toename van de deelname aan taal- en inburgeringstrajecten. Daarbij wil de gemeente al zo veel mogelijk verbindingen leggen tussen inburgering en participatie en dus een groot deel van de inburgeringprogramma's een duaal karakter geven. Amsterdam werkt aan een nieuw beleidsplan waarin de doelstellingen worden bepaald in relatie tot aanpak en middelen.

- Door kandidaat-inburgeraars in de 17 buurten te helpen met taal, inburgering en participatie wil Amsterdam niet alleen hun persoonlijke ontwikkelingsbelang dienen maar ook een impuls geven aan de verbetering van de buurten.
- Amsterdam doet mee aan het voorbereidingstraject van het Participatiebudget.
- Amsterdam past waar nodig de eigen werkwijze aan om de mogelijkheden van het Participatiebudget maximaal te benutten.
- Amsterdam zet maximaal in op de toeleiding van specifieke doelgroepen (jongeren, vrouwen en inburgeraars) naar de arbeidsmarkt.
- Amsterdam ontwikkelt in alle stadsdelen van de wijkaanpak de 'Achter de voordeuraanpak', waarbij via de inzet van bewonersadviseurs niet-zelfredzame huishoudens worden bereikt om zeker te stellen dat die huishoudens krijgen waar ze recht op hebben en sociale stijging kunnen doormaken. (zie ook het rijksexperiment Slagkracht achter de voordeur, paragraaf 1, experiment nummer 4).
- In aansluiting op de ambities en doelstellingen in de hoofdlijnennota Kunst en Cultuur en het Sportplan biedt Amsterdam extra mogelijkheden binnen de buurtuitvoeringsprogramma's voor sportieve en culturele activiteiten ter bevordering van meedoen.
- Bij de eerstkomende aanpassing van het charter zal Amsterdam haar inzet vastleggen op het punt van ontwikkeling en realisering van opstaptrajecten (taal en ouderbetrokkenheid op school) die dienen als voorloper op de specifieke inburgeringstrajecten. Ook zal Amsterdam dan haar inzet vastleggen op het punt van aanbod van duale inburgeringsprogramma's.
- Bij de eerstkomende aanpassing van het charter zal Amsterdam bovendien aangeven welke acties vanuit buurtuitvoeringsprogramma's worden ondernomen op het terrein van integratie, waaronder vrouwen met een andere etnische achtergrond.

Inzet rijk

- Inrichting van een ontschot en gedereguleerd Participatiebudget met bundeling van middelen voor volwasseneneducatie, inburgering en re-integratie per 1 januari 2009, op een wijze die de steden genoeg ruimte biedt voor eigen beleidsvoering en integrale flexibele maatwerktrajecten voor de zeer gevarieerde doelgroep die geholpen is met educatie, inburgering en/of re-integratie. Hierbij wordt ook preventieve inzet mogelijk gemaakt.
- Gemeenten kunnen een beroep doen op procesmanagement van WWI bij de uitvoering van het Deltaplan inburgering.
- Gemeenten krijgen meer ruimte voor gericht armoedebeleid. Een extra bedrag voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening is via het gemeentefonds ingezet. Daarnaast komen er extra middelen beschikbaar gericht op het bestrijden van armoede bij kinderen. Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om mensen die al langer in de bijstand zitten en geen perspectief hebben op een baan te ondersteunen. Ook komen er meer mogelijkheden voor het geven van bijzondere bijstand voor kosten voor schoolgaande kinderen (o.a. computers, vervoerskaarten, sportvereniging) en schuldhulpverlening aan mensen met problematische schulden. Het kabinet zal in de uitwerking hiervan innovaties op het terrein van gericht armoedebeleid en schuldhulpverlening ondersteunen. Het kabinet staat open voor overleg met gemeenten op het terrein van armoede en schuldhulpverlening.
- Het kabinet neemt diverse generieke (fiscale) maatregelen om te zorgen voor meer financiële prikkels om het arbeidsaanbod te verhogen. Zo heeft het kabinet het voornemen om de huidige arbeidskorting om te zetten in een inkomensafhankelijke arbeidskorting. Daardoor wordt het voor mensen aan de onderkant van het loongebouw financieel aantrekkelijker om te gaan werken.
- Het rijk is bereid om in overleg met Ingrado mee te denken over de mogelijkheden om de eventuele belemmeringen weg te nemen voor een snelle en succesvolle toeleiding naar werk voor jongeren onder de 18 jaar waarvoor op dat moment leren geen optie is.
- Het rijk (WWI) stelt een financiële tegemoetkoming van 225.000 euro beschikbaar ter voorbereiding van het Participatiebudget, onder meer voor de inzet van een projectleider en het betrekken van medewerkers uit de betrokken beleidsterreinen.
- Het rijk (WWI) faciliteert de realisatie van duale inburgeringsprogramma's door middel van de participatiebonus.

Experimenten

- Amsterdam ontwikkelt een pilot voor hoogopgeleide inburgeraars in Amsterdam Zuidoost. De pilot biedt duale trajecten voor 50-100 hbo/wo opgeleide inburgeraars in samenwerking met werkgevers. Kern van de pilot is de combinatie van een taaltraject, werk en/of hogere scholing en nazorg coaching op de werkvloer. Het rijk (WWI) draagt hieraan bij door de inzet van expertise en capaciteit.
- Amsterdam ontwikkelt een methodiek voor wijkgerichte inburgering in Bos en Lommer. In relatie tot sociale activering/vrijwilligerswerk wordt geëxperimenteerd met de mogelijkheden om de inburgering ook in te zetten als instrument om de buurten te verbeteren. Het rijk (WWI) draagt hieraan bij door de inzet van expertise en capaciteit.
- Amsterdam neemt deel aan het innovatietraject inburgering en ondernemerschap.
- Op gebied van toeleiding naar arbeidsparticipatie werken de ketenpartners Dienst Werk en Inkomen (DWI), Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) en Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) samen met stadsdelen, thans Zeeburg en Oost/Watergraafmeer, aan een experiment dat moet uitmonden in een best practice op gebied van integraal vraaggericht maatwerk dat zich uitstrekt tot de terreinen hulp, zorg, scholing en de wijze van inzet van middelen. Het rijk (SZW) ondersteunt het experiment met expertise. Als uit het experiment blijkt, dat medewerking van het rijk nodig is voor het wegnemen van belemmeringen, dan komt dit terug bij een volgende aanpassing van het charter.
- Er is een groep leerlingen die nog geen startkwalificatie hebben bereikt en waarbij sprake is van meervoudige problematiek die niet enkel door het reguliere onderwijs opgelost kan worden. Om te voorkomen dat dit leidt tot schooluitval en ongekwalificeerde arbeid wil Amsterdam het onderwijs daarbij helpen o.a. door extra begeleiding te bieden en alternatieve leeromgevingen met een bedrijfsmatige uitstraling aan te bieden. Het rijk brengt in kaart wat de belangrijkste problemen zijn die mbo-instellingen ondervinden bij het succesvol kunnen opleiden van jongeren die meer begeleiding nodig hebben om succesvol en met een diploma de school af te kunnen sluiten. Amsterdam zet in op een preventieve aanpak die schooluitval voorkomt. SZW en OCW bieden helderheid over de (wettelijke) condities waaronder complementaire inzet van OCW-middelen en W-middelen mogelijk is op het snijvlak van dreigende schooluitval en toeleiding naar de arbeidsmarkt. Als tegen de grenzen van wet- en regelgeving wordt aangelopen treedt Amsterdam in overleg met WWI. Indien noodzakelijk treedt WWI in overleg met de andere betrokken departementen.

2.3 Werkgelegenheid en ondernemerschap (buurteconomie)

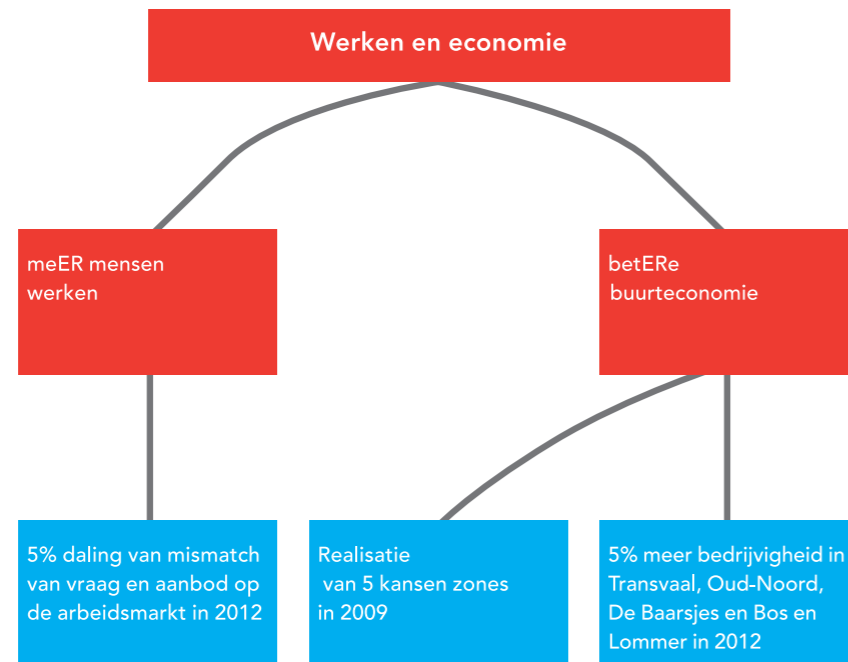
Gezamenlijke ambitie

Het economisch potentieel in de 17 buurten kan en moet veel beter worden benut. Wij willen dat meer mensen aan het werk komen en we willen de buurteconomie versterken. Om te zorgen dat meer mensen aan het werk komen, is het nodig de drempel voor arbeidsdeelname van niet-werkenden te verlagen. Dit geldt bijvoorbeeld voor moeders met kinderen die in deeltijd kunnen gaan werken. Er is een groot verborgen arbeidspotentieel dat wij willen aanboren. Ook het stimuleren van ondernemerschap, ook in de buurt, kan meer mensen aan het werk helpen.

Het versterken van de buurteconomie is nodig voor de levendigheid en identiteit en daarmee de aantrekkelijkheid van de buurten. Een vitale middenstand en bedrijvigheid in een buurt is een belangrijke factor bij de bestrijding van de negatieve spiraal. Dit vereist het vasthouden van ondernemers in de buurt, zorgen voor een aansprekende branchering en het bieden van gunstige condities voor starters, onder meer door de beschikbaarheid van microkredieten.

De invoering van kansenzones is een belangrijk element in de wijkaanpak. Kansenzones leveren zowel een bijdrage aan 'meer mensen aan het werk' als aan 'versterken van de buurteconomie'.

Het rijk en de gemeente willen een aantrekkelijk, regelarm en veilig(er) ondernemersklimaat bieden.

Inzet Amsterdam

- De gemeente ontwikkelt samen met bedrijfsleven strategieën voor verhoging van de arbeidsparticipatie en vergroting van de instroom van niet-werkenden.
- De gemeente verbetert de coördinatie en samenwerking tussen dienstverleners om de vereiste condities te scheppen voor gevestigde en startende ondernemers.
- Amsterdam voert in 2008 en 2009 vijf à zes kansenzones in. Belangrijk instrument daarbij is de Amsterdamse Investeringsregeling voor Ondernemers in Kansenzones t.b.v. investeringen in nieuw- en verbouw en in duurzame bedrijfsmiddelen.
- De gemeente bevordert het veilig ondernemingsklimaat in de wijk door extra ondersteuning van ondernemers in risicovolle buurten, en door de inzet van de Amsterdamse Stimuleringsregeling Veilig Ondernemen.
- Amsterdam streeft naar een daling van 5% van de mismatch van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in 2012.
- Amsterdam streeft naar een toename van de bedrijvigheid in de Transvaalbuurt, Oud-Noord, De Baarsjes en Bos en Lommer met 5% in 2012.
- Bij de eerstkomende aanpassing van het charter is duidelijk wat de inzet van Amsterdam zal zijn op het terrein van microkredieten. Amsterdam verkent thans de invulling van een Microkredietenfonds in samenwerking met Rabobank Amsterdam. Dit fonds krijgt een stadsbrede dekking met speciale aandacht voor de Wijkaanpakbuurten. De vier bestaande Ondernemershuizen krijgen een prominente rol binnen dit fonds in de vorm van intake, begeleiding of nazorg. Rijk en gemeente stemmen nader af met als doel dat ondernemers voor microkredieten met slechts één loket te maken krijgen.

Inzet rijk

- Het rijk bevordert verhoging van de arbeidsparticipatie door verschillende financiële instrumenten en aanpassing van de regelgeving; zie 2.2.
- Het rijk (EZ) stimuleert ondernemerschap op diverse wijzen. Het rijk voert overleg met de gemeente over mogelijke ontschotting van middelen en herijking van regelgeving rond ondernemerschap.
- Het rijk (EZ) levert, waar nodig, ondersteuning aan de invoering van kansenzones en voert hierover overleg met de gemeente.
- Het rijk (EZ) biedt een subsidiemogelijkheid voor ondernemerssteunpunten, in samenwerking met de Kamer van Koophandel.
- Ten behoeve van veilig ondernemen verhoogt het rijk de subsidie voor procesbegeleiding voor een Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) aan het Hoofd Bedrijfschap Detailhandel, zodat extra inspanning mogelijk is. Hetzelfde geldt voor Keurmerk Veilig Uitgaan (KVU); daarbij ligt de uitvoering bij Koninklijke Horeca Nederland (KHN). Tevens ontwikkelt het rijk (EZ) een subsidieregeling

om kleine bedrijven te stimuleren preventieve veiligheidsmaatregelen te nemen en zal de mogelijkheden bezien voor ondersteuning van de subsidieregeling Veilig Ondernemen van Amsterdam.

- Het rijk (EZ) zal via het Programma Microfinanciering, dat zich richt op ondersteuning van kleine (startende) ondernemers, diensten aanbieden aan lokale initiatieven, die maatwerk bieden aan deze ondernemers. Tevens zal EZ een coachingsnetwerk opzetten en een landelijke garantieregeling introduceren. Steden kunnen in 2008 deelnemen aan pilotprojecten in dit programma. Er zal naar worden gestreefd om de Amsterdamse en de landelijke instrumenten zo goed mogelijk op elkaar aan te laten sluiten.

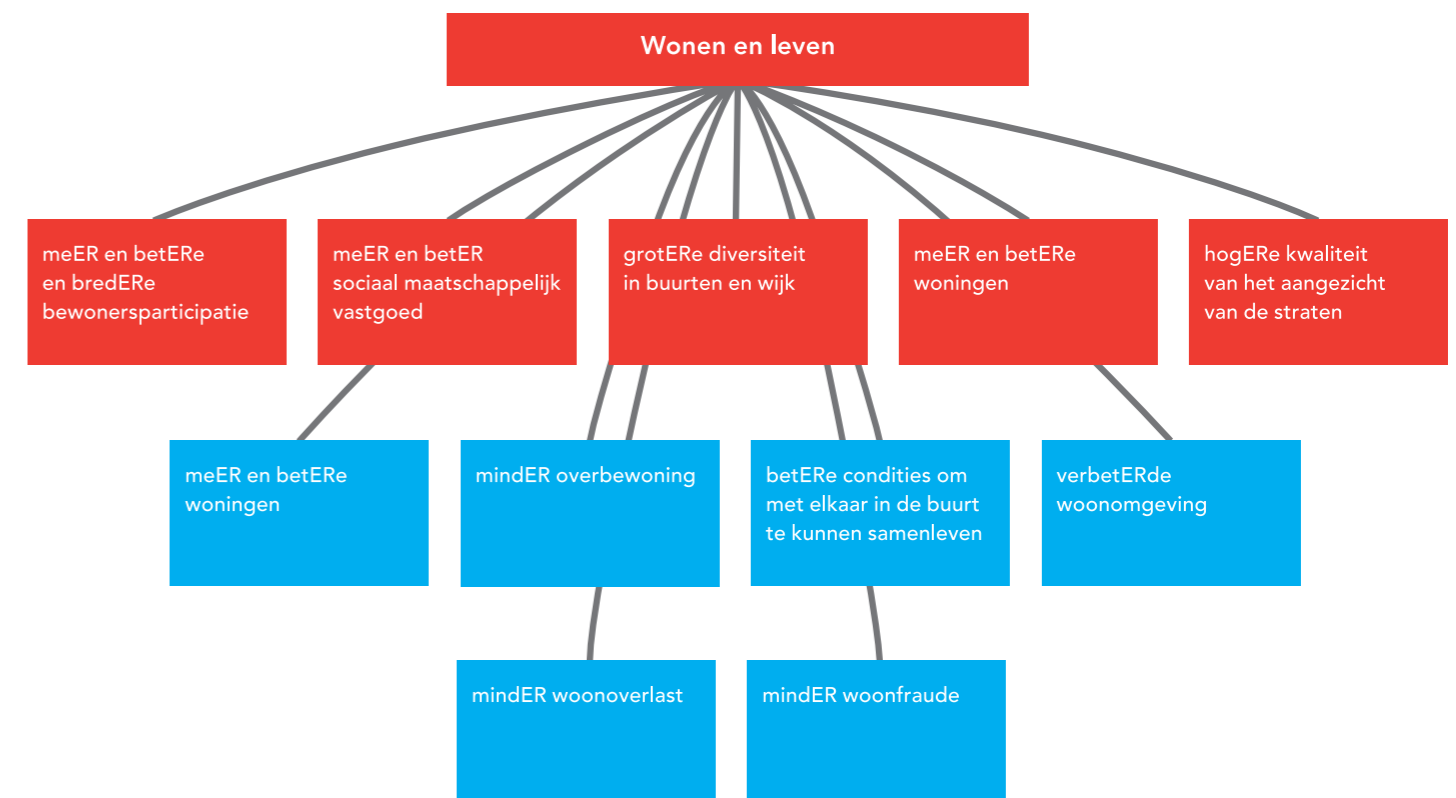
Experimenten

- Samen met de Regiegroep regeldruk bedrijven van het rijk zal de gemeente bekijken welke belemmerende regels (gemeentelijk of landelijk) voor ondernemers weggenomen kunnen worden. Dit heeft ook een relatie met het rijksexperiment Opheffen bureaucratie structuren (paragraaf 1, experiment nummer 5).
- Amsterdam en het rijk zullen overleggen over de opzet van experimenten met kansenzones op basis van verschillende combinaties van maatregelen toegesneden op de specifieke kansen en omstandigheden in afzonderlijke kansenzones. Te concretiseren bij een volgende aanpassing van het charter.

2.4 Woningen en sociaal-maatschappelijke voorzieningen van hoge kwaliteit en uitnodigende openbare ruimte

Gezamenlijke ambitie

De ambitie is om van Amsterdam een ongedeelde stad te maken. Concreet betekent dit dat Amsterdam streeft naar een brede toegankelijkheid van woningen in alle delen van de stad en het prettig en in harmonie samen wonen en leven in alle wijken en buurten. Door middel van het differentiëren van de woningvoorraad, het stimuleren van sociale contacten en medeverantwoordelijkheid en het kritisch blijven volgen van de uitwerking van de woonruimteverdelingsregels poogt de overheid in samenspraak en in samenwerking met betrokken partijen, waaronder de corporatiesector, continu aan een zo optimaal mogelijk instrumentarium te werken waarmee de doelstelling van de ongedeelde stad invulling krijgt.

De wijkaanpak is in deze zin een aanvulling op het bestaande instrumentarium en moet worden gezien als een kop op het stedelijke vernieuwingsprogramma. Vrijwel alle buurten in de wijkaanpak hebben een forse stedelijke vernieuwingsopgave in uitvoering of staan op het punt van beginnen. Deze opgave gaat onverminderd door (bijvoorbeeld in Nieuw West zal het percentage sociale huurwoningen worden teruggebracht naar 45% in 2015) maar zal meer dan tot nu toe op de buurt en de buurtbewoners zelf worden gericht. De wijken bieden sociaal-maatschappelijke voorzieningen van hoge kwaliteit en een uitnodigende openbare ruimte.

Inzet Amsterdam:

- Amsterdam zal waar mogelijk flexibel omgaan met toewijzingscriteria binnen de kaders van de huisvestingswet(inkomensgrenzen/woonduur) zodat meer mensen een positieve keuze voor een krachtwijk kunnen maken.
- Amsterdam maakt maximaal gebruik van de beschikbare instrumenten om overbewoning en de daarmee samenhangende woonoverlast en sociale problemen tegen te gaan.
- Amsterdam levert een samenhangend pakket van eigentijdse, hoogwaardige en tegelijkertijd laagdrempelige voorzieningen. Een overzicht van maatschappelijk vastgoed geeft wat er vernieuwd moet worden en wat er extra nodig is en dat (pro)-actief inspeelt op de maatschappelijke voorzieningen en veranderende vragen en behoeften uit de samenleving.
- Amsterdam intensiveert de inzet op leefbaarheid (schoon, heel en veilig) en prettig samenleven. In 2009 is in elke buurt van de wijkaanpak het basisniveau voor leefbaarheid geformuleerd en geoperationaliseerd. Amsterdam streeft ernaar dat de bewoners de leefbaarheid in 2009 met minimaal 0,2 punten hoger waarderen t.o.v. 2007 (Wonen in Amsterdam WiA Leefbaarheidsmonitor).
- Amsterdam streeft ernaar dat het rapportcijfer voor wonen en de woonomgeving in 2009 minimaal 0,2 punten hoger ligt t.o.v. 2007 (WiA Leefbaarheidsmonitor).
- Amsterdam levert samen met de corporaties een verhoogde inzet op de realisatie van accommodaties voor maatschappelijke voorzieningen.
- Amsterdam richt 3% van de openbare ruimte in als speelruimte (12-) en hangplekken (12+). Amsterdam verbetert 28 speelruimtes in de krachtwijken.
- Extra investeringen ten behoeve van aantrekkelijke multifunctionele onderwijsgebouwen.
- Amsterdam stimuleert dat woningcorporaties en andere betrokken partijen gezamenlijk woon-leer-werk projecten voor kwetsbare jongeren opzetten teneinde te voorkomen dat kwetsbare jongeren uitvallen op het gebied van huisvesting, onderwijs en/of werk. Amsterdam streeft naar de realisatie van 305 woon-leer-werkplekken in de stad in 2011.
- Uitwerking van de Business Case 'Vitaal Groen' rondom de Slotterplas teneinde tot een breed gedragen stadsbrede aanpak te komen voor groen en water.
- Amsterdam ontwikkelt vier postzegelparken in buurten van de wijkaanpak.

Inzet rijk:

- Het rijk (WWI) zal, daar waar dat aan de orde is, gebruik maken van de mogelijkheden die binnen haar domein liggen (art. 80 Woningwet- aanwijzingsbevoegdheid). Daarnaast zullen, waar aan de orde en in samenspraak met de gemeente en de stadsregio Amsterdam, maatregelen worden bezien om in een vroege fase van het plannings- en bouwproces drang uit te oefenen op het realiseren van sociale woningbouw in randgemeenten met tekort aan woningen voor lagere inkomensgroepen. De afspraken die centrum- en randgemeenten hierover in stadsregionaal verband hebben gemaakt, vormen hierbij het kader.
- Het rijk (WWI) streeft naar invoering van een bestuurlijke boete voor onrechtmatige bewoning per begin 2009.
- Het rijk (WWI) is bereid met Amsterdam te overleggen om tot oplossingen te komen met betrekking tot de problematiek rond overbewoning en de ontwikkeling van woon-leer-werkprojecten in het geval dat het de stad niet lukt de ambities te realiseren binnen de bestaande en de aangekondigde nieuwe wet- en regelgeving.
- Het rijk levert een financiële bijdrage aan de groene kwaliteit van de buurten uit het impulsprogramma Groen en de stad. In de eerste helft van 2008 worden de criteria uitgewerkt en wordt er een verdeling gemaakt over die krachtwijken die ambities laten zien op het gebied van groen.

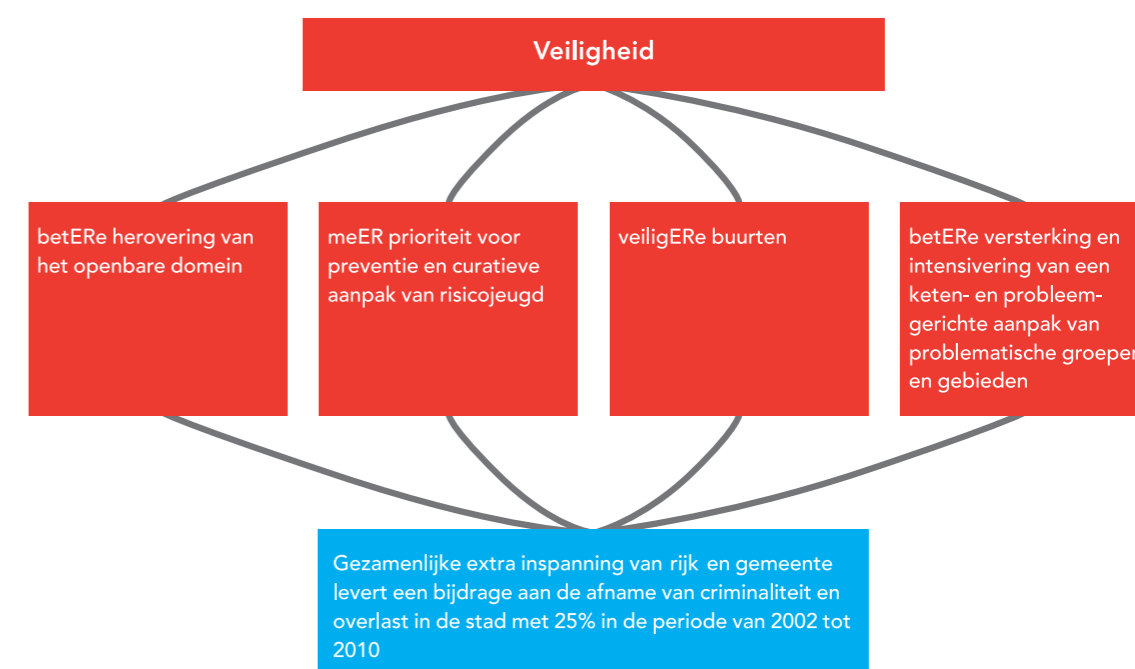
2.5 Veilige buurten

Gezamenlijke ambitie

De gezamenlijke extra inspanning door rijk en gemeente voor de wijkaanpak levert een bijdrage aan de afname van criminaliteit en overlast in de stad met 25% in de periode van 2002 tot 2010. De wijkaanpak is van groot belang voor de veiligheid in de stad omdat de 17 buurten een ongunstige trend laten zien in de ontwikkeling van overlastgevend en crimineel gedrag. Daarnaast ligt er een direct belang voor de buurten zelf want daar zijn veel plekken waar bewoners zich niet (altijd) veilig voelen. De ambitie hier is het heroveren van het openbare domein, en zowel subjectief als objectief een toename van de veiligheid.

De bijbehorende gezamenlijke ambitie ten aanzien van de uitvoering is versterking en intensivering van een ketengerichte en probleemgerichte aanpak van problematische groepen en gebieden.

De preventieve en curatieve aanpak van risicojeugd krijgt prioriteit.

Inzet Amsterdam

- De gemeente levert een extra bijdrage aan de veiligheid in alle buurten van de wijkaanpak.
- Amsterdam intensiveert de aanpak van multiprobleemgezinnen en breidt deze uit.
- Amsterdam zet extra in op de aanpak van overlast en verloedering in het publieke domein door intensivering en uitbreiding van toezicht op straat. Dit gebeurt bijvoorbeeld door de inzet van Straatcoaches, Buurt Veiligheid Teams en Vliegende Brigades.
- De gemeente zet in op verdere afname van jeugdcriminaliteit door:
 - Hulp- en recidivebeperkende trajecten meer met dwang en drang te combineren;
 - Consequente handhaving en een Lik-op-stuk-beleid, waaronder kortere trajecten tussen aanhouding en maatregel of straf (zie tevens de benodigde inzet van het rijk bij 3e en 4e bullet)
- Amsterdam zet extra in op de preventieve aanpak risicojeugd in de wijken. Dit krijgt vorm door inhoudelijke en instrumentele ondersteuning van de jeugdnetwerken 12+ van de stadsdelen: uniformering van de aanpak, implementatie van het registratiesysteem JN12+ en ontwikkeling van de verwijzingsindex Matchpoint.

Inzet rijk

- De ministers van BZK en Justitie ondersteunen de stad door uitvoering van de beleidsmaatregelen uit het project Veiligheid begint bij voorkomen.
- Het rijk stelt 500 extra wijkagenten beschikbaar. De verdeling van de extra wijkagenten over de regio's gaat volgens het reguliere budgetverdeelstelsel in de vorm van een bijzondere bijdrage. De uitbreiding van het aantal wijkagenten zal, conform de landelijke prioriteiten van de politie,

het eerst plaatsvinden in de wijken met de grootste problemen. Het rijk heeft met de korpsen afgesproken dat het regionaal college, bij het bepalen van prioriteiten op voordracht van de regionale driehoek, specifieke aandacht zal besteden aan de 40 WWI-wijken. Het korps Amsterdam-Amstelland krijgt in de periode 2007-2011 65 extra wijkagenten.

- Het rijk brengt het actieplan Overlast en Verloedering ten uitvoer. Hierin heeft het rijk een duidelijke ambitie om het bestuur doorzettingsmacht te verschaffen in die individuele gevallen waar de samenwerkende instanties niet slagen te komen tot een gezamenlijk hulptraject, waardoor een doorzettingsmacht richting instellingen nodig is. Ook gedwongen uithuisplaatsing van gezinnen die ernstige overlast veroorzaken wordt in dit kader uitgewerkt. De mogelijkheden om een gezin te dwingen hulpverlening te accepteren worden nader onderzocht. Een interventiebevoegdheid voor de burgemeester geniet bij genoemde nieuwe instrumenten de voorkeur.
- Het rijk (Justitie) zet zich met de gemeente in voor versnelling van de doorlooptijden in de interventieketen jeugd.
- Het rijk betreft de problemen van de wijken bij de ontwikkeling van het kaderconvenant Veiligheid in 2008.
- Het rijk heeft het wetsvoorstel maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast in de eerste helft van 2008 ingediend bij de Tweede Kamer.
- Het rijk streeft ernaar dat de wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte op 1 januari 2009 in werking treedt.
- Het rijk voert vanaf 2008 het actieplan Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit uit.
- BZK onderzoekt in samenwerking met Justitie en gemeenten de noodzaak en de mogelijkheden om branches zoals uitzendbureaus en de vastgoedsector ook onder de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) te laten vallen. Overweging is dat de gemeenten met de Wet Bibob een extra instrument in handen hebben om de integriteit te beoordelen van partners met wie zij zaken doen.

Experimenten

- Amsterdam experimenteert in Slotervaart met de 8 tot 8 aanpak. Jongeren en ouders worden intensief begeleid, hetgeen moet leiden tot minder schooluitval, betere kansen op de arbeidsmarkt en het voorkomen van crimineel gedrag. Na evaluatie bekijkt Amsterdam of deze aanpak naar andere buurten met vergelijkbare problematiek kan worden uitgebreid. Het rijk levert expertise en capaciteit en neemt vanuit de ministeries van BZK, Justitie J&G en SZW deel aan de denktank die creatief meedenkt met de pilot.
- Pilot West. In deze pilot in Amsterdam West werken gemeente en rijk samen met als doel om de doorlooptijden in de jeugdstrafrechtketen terug te dringen. De mogelijkheden liggen bij effectiever gebruik van de beschikbare capaciteit en in de taak- en bevoegdhedenverdeling van betrokken instanties, kinderrechtshouders, raad voor de kindbescherming, jeugdzorg en reclassering; en ook bij het toezicht op de naleving van gemaakte afspraken in hulp-, resocialisatie- en recidivebeperkende trajecten.

3 Proces, werkwijze, omgangsvormen

3.1 Kennisdelen en monitoren

Ambitie

De overheden willen vooral de vinger aan de pols houden, weten wat er actueel en lokaal speelt in de buurten.

Een andere ambitie is de ontwikkeling en validering van best practices. Bij de uitvoering is dringend behoefte aan meer goed vastgelegde en op effectiviteit getoetste methoden en projecten.

Uitgangspunt is een optimale uitwisseling van kennis en ervaringen tussen stadsdelen, steden, rijk, onderzoeksinstituten, corporaties en andere partners in de wijkaanpak.

Inzet Amsterdam

- De gemeente zorgt – primair voor de Gemeenteraad – voor jaarlijkse verslaglegging van inzet en resultaten bij de realisering van het stedelijke en de buurtuitvoeringsplannen en de daarmee te bereiken maatschappelijke effecten. De gemeente maakt hierbij maximaal gebruik van bestaande monitors en de informatie die zij in het kader van de reguliere verantwoordings- en begrotingscyclus verzamelt. De gemeente presenteert daarnaast ook informatie over buurtspecifieke ontwikkelingen van meer kwalitatieve aard inclusief de mate waarin en de wijze waarop wijkbewoners bij het wijkbeleid zijn betrokken.
- Amsterdam monitort de ontwikkelingen in de 17 buurten in samenhang met de brede gemeentelijke monitor De Staat van de Stad. Jaarlijks voert de gemeente een quick scan uit die de stand van zaken in de buurten laat zien. Eens per twee jaar wordt de quick scan aangevuld met een verdiepingsonderzoek op basis van De Staat van de Stad. Een onderdeel hiervan is de leefsituatie-index per buurt (SLI): een maat die het algemene welzijnsniveau van bewoners weergeeft. In 2010 zal het verdiepingsonderzoek De Staat van de aandachtswijken gereed zijn, zodat een eerste vergelijking gemaakt kan worden met de nulmeting van 2007.
- Amsterdam zal voor 1 januari 2009 op basis van De Staat van de stad c.q. de buurtuitwerking hiervan in De Staat van de aandachtswijken (O+S oktober 2007) het NAP operationaliseren. In relatie tot de ER-doelen vanuit het Doelinspanningennetwerk behorend bij het Amsterdamse Uitvoeringsprogramma zal Amsterdam een beperkt aantal smart doelstellingen formuleren op buurtcombinatieniveau. Deze smart doelstellingen worden in overleg met het rijk (WWI) opgenomen in het charter.
- De gemeente presenteert in het kader van de outputmonitoring in ieder geval informatie over de wijze waarop bewonersbetrokkenheid is georganiseerd, het aantal activiteiten dat heeft plaatsgevonden en het aantal bewoners dat naar schatting per activiteit is bereikt. Daarnaast wordt door het rijk (WWI) voor een langere periode onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de burgerparticipatie in samenwerking met gemeenten en het Landelijk Samenwerkingsverband Achterstandswijken (LSA). Een afschrift van bovengenoemde informatie wordt aan de minister voor Wonen, Wijken en Integratie aangeboden.
- Amsterdam zet zich actief in voor het delen van kennis, het doen van experimenten voor het ontwikkelen van betere methoden, de verspreiding van best practices naar de stadsdelen en andere steden van de wijkaanpak.

Inzet rijk

- Het rijk (WWI) biedt ondersteuning bij het formuleren van de smart doelstellingen die voor 1 januari 2009 worden opgenomen in het charter.
- Het rijk heeft een goed georganiseerd en vraaggericht werkend consortium van kenniscentra met één digitaal loket voor de wijkaanpak en een gezamenlijke helpdesk tot standgebracht. Het consortium zorgt voor borging en ontsluiting van opgedane kennis en onderzoek m.b.t. thema's die binnen de wijkactieplannen beschreven staan en waar aanvullende kennis en kennisdeling noodzakelijk zijn.
- Het rijk volgt de ontwikkelingen in alle wijken van de wijkaanpak via een jaarlijkse outcome-monitor. De outcomemonitor brengt op beknopte wijze de ontwikkelingen op de terreinen

Wonen, Werken, Leren, Integreren en Veiligheid globaal in kaart. Aan de hand van deze informatie kan vergeleken worden hoe de situatie in de verschillende krachtwijken in het land zich ontwikkelt in relatie tot de beoogde maatschappelijke effecten (doelbereik). Het onderzoek wordt in opdracht van VROM/WWI uitgevoerd door het Centraal Bureau van Statistiek (CBS).

3.2 Financiering

Ambitie

Mensen in de buurten, corporaties, overheden en andere partners gaan de buurtuitvoeringsprogramma's en het gezamenlijke Amsterdamse uitvoeringsprogramma realiseren door financiële bijdragen van:

1. corporaties;
2. de rijksoverheid;
3. de gemeentelijke overheid, zowel de stedelijke als de stadsdeelbesturen;
4. derden.

De gezamenlijke financiering betreft de omvang van de bijdragen, de doelen waarvoor de gelden beschikbaar komen en de wijze waarop deze beschikbaar gesteld worden, alsmede de verantwoordingsvormen. Doel is ook dat de gelden tijdig, zoals geraamd binnen de uitvoeringsprogramma's, beschikbaar komen.

Het gaat in alle gevallen om extra middelen, die beschikbaar gesteld worden in het kader van de wijkaanpak.

Tegen de achtergrond van lopende besluitvorming over verschillende geldstromen leggen rijk en gemeente de volgende procesafspraken in het charter vast:

In het najaar van 2008 overleggen de partijen over de consequenties van de besluitvorming in het kabinet en de Tweede Kamer over het vervolg van het beleid voor de grote steden en de stedelijke vernieuwing en de verdeling van de daaraan verbonden geldstromen die van belang zijn voor de wijkaanpak. Het charter zal worden aangepast aan de veranderde financiële omstandigheden. Dit geldt ook indien zich andere substantiële wijzigingen voordoen op het financiële vlak. Het is de intentie van beide partijen om de consequenties tot een minimum te beperken.

Inzet Amsterdam

- Met ingang van de begroting 2008 stelt de gemeente reeds de eerste middelen beschikbaar voor de wijkaanpak. De gemeente maakt in het eerste jaar de (start van) verschillende onderdelen van het programma financieel mogelijk, o.a. de achter de voordeuraanpak. Bovendien realiseert Amsterdam de benodigde uitvoerings- en programmaorganisatie.
- De gemeente richt zich bij de totstandkoming van de gemeentebegroting 2009 ook nadrukkelijk op aanvullende bijdragen voor de wijkaanpak, voor zover de gemeente (stad en betrokken stadsdelen) dat tot hun takenpakket/verantwoordelijkheid rekenen.
- De gemeente maakt zich sterk om budgetten die gezamenlijk met de corporaties tot besteding gebracht worden (stimuleringsfonds volkshuisvesting) ook substantieel in te zetten voor de wijkaanpak.
- De gemeente ziet er op toe dat jaarlijks maximaal 10% van het stedelijke budget beschikbaar komt voor bewonersondersteuning en/of bewonersinitiatieven.
- De gemeente geeft jaarlijks samen met de corporaties inzicht in de voortgang van de inzet van de corporatiebijdragen van (gemiddeld € 64,5 miljoen per jaar).

Inzet rijk

- Op verzoek van de gemeente kan de minister ondersteuning verlenen om het onderhandelingsproces tussen gemeente en corporatie te versoepelen in geval van meningsverschillen over de uitvoering van de Buurtuitvoeringsprogramma's. Deze ondersteuning kan bestaan uit:
 - Informatieverstrekking en advisering over de extra rijksintensiveringen die in de rijksbegroting ter beschikking staan van gemeenten en andere partijen in de wijkaanpak
 - Informatieverstrekking en advisering over op welke activiteiten in de Buurtuitvoeringsprogramma's onder welke condities corporaties een inzet plegen binnen de kaders van het Besluit Beheer Sociale Huursector (BBSH) en het afsprakenkader dat WWI bij brief d.d. 29 oktober 2007 aan Amsterdam heeft toegezonden. Dit kan ook betrekking hebben op de afgesproken inzet van de woningcorporaties van gemiddeld € 64,5 miljoen per jaar.
- Het rijk creëert bij de verdeling van de verschillende budgetten meedoen, leren en opgroeien, veiligheid en wonen expliciet extra ruimte voor projecten en doelgroep aanpak die volgens rijk en gemeenten cruciaal zijn voor het welslagen van de wijkaanpak. De Krachtwijken nemen een belangrijke plaats in het gemeentelijk en rijksbeleid. Waar mogelijk en van toepassing zullen beleidsprioriteiten voorrang krijgen in deze wijken. In de integrale (financiële) afwegingen hebben de gemeente en het rijk aandacht voor de bijzondere problematiek van de Krachtwijken.

Geldstromen

Voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de Amsterdamse wijkaanpak staan vier geldstromen ter beschikking:

1. Een additionele inzet vanuit de corporatiesector

Het rijk heeft met Aedes vereniging van woningcorporaties afspraken gemaakt over een additionele bijdrage van de woningcorporaties in de 40 wijken. De indicatieve verdeling van deze additionele bijdrage over de 40 wijken en de verdelingsmethodiek is beschreven bij brief van 3 oktober 2007 (WWI/W2007092376). Voor de gemeente Amsterdam betreft de indicatieve additionele inzet € 64,4 miljoen per jaar (€ 644 miljoen over 10 jaar). De Amsterdamse corporaties zullen in de periode 2008-2009 indicatief een bedrag van € 257,7 miljoen investeren in de Amsterdamse wijkaanpak. Dit geld wordt o.a. ingezet op wonen, bedrijfsronderend goed, sociaal maatschappelijk onroerend goed en leefbaarheidsprojecten.

2. Delen van extra rijksmiddelen voor departementaal facetbeleid t.b.v. gemeenten en lokale/regionale organisaties.

Het gaat hier om intensiveringen in de rijksbegroting, die een relatie hebben met de wijkaanpak. Deze extra middelen komen ter beschikking aan alle gemeenten in Nederland alsmede aan lokale organisaties (bijv. scholen) en regionale organisaties (bijv. politiekorpsen, bureaus jeugdzorg). Uitgangspunt van de afspraken is dat gemeenten met de 40 wijken de door hen te ontvangen extra middelen prioriteren voor de wijken met de grootste knelpunten, i.c. de 40 wijken en dat gemeenten met de andere lokale organisaties overleg voeren over een dergelijke prioritering. In de brief van 1 februari 2008 (DGWWI/W2008002440) is een overzicht gegeven van de extra geldstromen die via het gemeentefonds, specifieke regelingen of brede doeluitkeringen ter beschikking zullen komen van de 18 gemeenten en de geldstromen die via andere kanalen in de 40 wijken terecht kunnen komen.

3. Gemeentemiddelen

Voor de periode 2008 en 2009 hebben de gemeente Amsterdam (Stad en Stadsdelen) het voorstellen om indicatief € 76,2 miljoen in te zetten voor de dekking van de Buurtuitvoeringsplannen en het gezamenlijke Amsterdamse Uitvoeringsprogramma. Op diverse onderwerpen draagt de gemeente indirect maar substantieel bij aan de financiering. Voorbeelden zijn het budget stads-mariniërs en de middelen voor 2008 voor voortzetting van de 'achter de voordeur aanpak'; vastgelegd in het collegebesluit van 1 april 2008. Andere voorbeelden zijn het sportplan 2009-2012 waarvan de gemeentelijke investeringen in onderwijs, veiligheid, armoedebeleid, arbeidsparticipatie; de middelen van deze programma's slaan voor een groot deel neer in de Krachtwijken, omdat daar de doelgroepen oververtegenwoordigd zijn. In de begroting 2008 is voor ruim € 400 miljoen

ingezet op onderwerpen die in lijn zijn met de thema's uit het krachtwijkactieplan van WWI.

4. Extra middelen ministerie VROM/WWI t.b.v. de brede wijkenaanpak

Voorts heeft de minister aangekondigd dat er landelijk een bedrag van euro 300 miljoen beschikbaar gesteld wordt voor de wijkenaanpak. € 157 miljoen komt daarbij ter beschikking van gemeenten ten behoeve van hun activiteiten in de wijkenaanpak. Deze 157 miljoen zal in 2008, 2009 en 2010 uitgekeerd worden. Daarnaast komt nog € 55 miljoen ter beschikking voor bewonersinitiatieven in de 40 aandachtswijken. Deze budgetten worden in 2008, 2009, 2010 en 2011 uitgekeerd. Amsterdam gaat ervan uit een proportioneel aandeel van deze budgetten toegevoerd te krijgen (zie de brief DGWWI/W2008051471).

NB. In het charter worden van rijkszijde diverse financiële toezeggingen gedaan. Het charter is echter geen beschikking. De genoemde geldstromen zijn of worden ieder in hun geëigende vorm (middels (doel)uitkeringen of subsidiebeschikkingen) en onder de daarvoor geldende voorwaarden vastgelegd en uitbetaald.

3.3 Voortgang en omgangsvormen

Ambitie

Wij, rijk en gemeente, houden elkaar en onszelf op de hoogte van de voortgang van de wijkenaanpak, de actuele ontwikkeling van de problematiek. Wij spreken elkaar aan op de bereikte resultaten, op de geleverde inzet en op de inzet die nodig zal zijn om de gezamenlijke ambities te realiseren.

Procesafspraken

- De reguliere vormen van verantwoording en controle vormen een stevige basis waaraan alleen iets wordt toegevoegd als dat strikt noodzakelijk is.
- De gemeente doet in het kader van de democratische controle jaarlijks verslag over de inzet aan haar Gemeenteraad, het rijk brengt jaarlijks verslag uit aan de Tweede Kamer.
- Amsterdam en het rijk hebben jaarlijks bestuurlijk overleg over de voortgang en tweejaarlijks over de herziening/actualisering. Op de agenda staan in ieder geval de voortgang en de in het charter vermelde punten waarbij aanpassingen van het charter aan de orde (kunnen) zijn. Indien beide partijen akkoord zijn, kan het charter worden aangepast. Daarnaast is er regelmatig ambtelijk overleg, onder meer ter voorbereiding van het bestuurlijk overleg. Hierbij is de accountmanager bij VROM/WWI het eerste aanspreekpunt voor Amsterdam. De accountmanager coördineert de inzet van andere departementen.
- Gemeenten en rijk zullen bij de eerstvolgende aanpassing van het charter bepalen hoe een visitatie (externe tussentijdse evaluatie) zal worden vormgegeven. Deze visitatie vindt in 2010 plaats.
- Het charter geldt vanaf 20 juni 2008 tot en met 31 december 2017, met inachtnaam van – indien nodig – tweejaarlijkse updates waarvan de eerste in 2010 zal plaatsvinden. Voor januari 2009 zal Amsterdam in overleg met het rijk een aanvulling leveren ten aanzien van de geformuleerde smart doelstellingen.
- Dit charter wordt gepubliceerd in de Staatscourant binnen een maand na ondertekening.

Aldus opgemaakt en in tweevoud ondertekend op 20 juni 2008 te Amsterdam,

De wethouder Wijkenaanpak,

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

Tjeerd Herrema

Ella Vogelaar

Wijk Amsterdam Noord,

Wijk Amsterdam Zuidoost,

Rob Post

Elvira Sweet

Wijk West binnen de Ring,

Wijk West buiten de Ring,

Ab Cherribi

Robin de Bood

Wijk Amsterdam Oost,

Fatima Elatik